

రామనాథాచార్య

58.

విజయ నాథ...

హితాల పైరవి

అర్జునాచారి - నాగి రెడ్డి ... చక్రపాణి... కైరత్త - K.V. రెడ్డి, K.V. రెడ్డి

తారాగణం

యస్. బి. రామారావు	మాచి, బి. బి. కమల
యస్. వి. కంఠారావు అక్కిరాంతుం
వి. యస్. అర్.	హేమలత అమ్మారావ్.
రేలంగి ఆరిజ
బాలకృష్ణ మ కలకమల
వడ్డవారం చిట్టి

అక్కిరాంతుం

త. మాటలు, పాటలు	పంగళి	నాగేంద్రరావు
నంగితుం	మంటసాల
అక్కిరాంతుం	చేలు
రావు	వి. కృష్ణమూర్తి
తాయాగ్రహణం	మార్కెట్ బాల్
శిల్పగ్రహణం	వి. కృష్ణన
కళార్థి	వి. శివరాం
పాపినింగ	యస్. వి. పేన్ గుప్త
అర్థ	గజలే, కళాధర్
మేక	హరిబాబు.... పితాంబరం
పరినింగ	పి. పి. జంబులింగం.... మణి
రాకెట్ ఎక్స్ ప్లోజన్	చలపతిరావు - జగన్నాథం
పనాయత కృకుడు	డి. వి. జి. తిలక్
సేవాక్ పాటలు	మంటసాల, వి. లీల, అక్కి

వర్షాదు :

ప్రారంభం :

తె. వి. రెడ్డి, డి. ఎం. వి. అంబే

★

వాహిని

విశ్వానందం : విజయ ప్రాజెక్టులను తిమిటెడ్, మద్రాసు

బి.వి.ఎస్.ఎస్.సి.

హతాల్ల బైరవి

కథా సంస్కరణ

వికమార్కుడు, శరదాసానుడు పెరిచియైన మహావీరప్రభుమీల అద్భుత సాహసకథతో చరిత్రప్రసిద్ధిమైన ఉక్తాయన రాజ్యం, ఆ రాజ్యాన్ని, పూర్వం, ఒక మహారాజు వీరిపాలించేవాడు. ఆ రాజు పొత్తు బసకమహారాజుపంజివాడు. కాళిగాయిమూతం, తనకు తొలిపదనా మించితే అనుకునే స్వభావం గలది. పొందర్యురాలి, వీరునువించిస్తూ అయిన తనకుమార్తెను తన తమ్ముడికిచ్చి లేమికోసాలని ముచ్చటపడేది. ఇక ఆ తమ్ముడూ, అంటే రాజకుమారి మాను, చిట్టి బుద్ధిపాముడూ, పంజాచారి, పిరిగిబంటూ, శుంకాను. ఈ బావమరిమిది యీది రాజుగారు. ఈ మామిని మాను రాజకుమారి ఎంత కంటవం తరిగినా, కాళివిడూని వచ్చేది అరుకునెలాళ్ళు. మామకుమూతం, రాజకుమార్చి పెళ్ళాబాబు ఒకటికాబాబు.

ఇక రాజుగారి ఉచ్చాసవనంలో తలవేసిచేసి మువ్వరి శంకమ్మకు ఒక్కగాని ఒక్క కొడుకు రావడం, శరదాసాని తలరాముడైనా, సాహస శౌర్యాలనేత వీరునువంచవలెత ఉళ్ళో కడరాముడని పెనుగల్పాడు. కొరతలేకుండా, శరదాయకునికి ఉంతమించిన బజీజాలన్నీ ఉచ్చాయి. అంటే అని ఒక వెదుకలిరికాయకుడా ఉచ్చాడు. ఒకనాడు రాజకుమారి వనవిడారానికి వచ్చినప్పుడు యీది, రాముడు అయిది ప్రేమించాడు. ఒకదండర్యంలో రాజునాడు, రాకుమారికూడా, రాముని పాదపాదాని అగ్గర్యపాదాదు. తరువాత ఒకపారి, ప్రత్యక్షంగా రాజకుమార్చి పెరిచి నర్మకంతంనంది రాముడు రక్షించాడు, వాడయింది పైకి చెప్పుక పోయినా, రాజకుమారికూడా వారంగా రాముణ్ణి ప్రేమించింది.

దేహాశ్రయంతో ఒక చూడదగినది తన ఉపాధివాదేతికిని ప్రవర్తించ
లేమికుని, ఆ విధిని అట్టయినది ఉత్తరాది మంజులమృగినింబి.
మాగర్భంతో, యేనింతే నికరమైన పాతాళాల్లరని అనే ఒక మహాశక్తి
అందని, అది అందించినదానికి అప్పగింపుగా కలిగి అప్పగింపుగా
తిప్పిగాయని, అందుకు కనపించి మంజులమృగినిగాని, పాపానందముగా
దగ్గరముగా అయిన ఒక యేవకునిగాని, అలియవ్యాధిని తెలుసుకుని,
వెంటనే దుప్పియలో మాతగా, అందులో అతనికి మన భరితముగా
కనుపించాయు, పాతాళాల్లరని అట్టయినది నేమిచాడెంబి, అదిగి నదిగి
నిచ్చి యేవకుడు అట్టయినదోనే ఉన్నాయు.

అంతేమీద రామయ్య పరాజయం వస్తున్నట్లుగా పాతాళానికి
 బయటపడ్డ, ఆ కన్నెని వెంటాడించుకోవాలని, తన కమ్మని వెంటాడినట్లుగాను
 ఆ నేపాథి మూర్తిగనుడు అబ్బయ్యానీ జయలుచేరాడు.

అప్పుడు అబ్దుల్లానితో జరుగుతున్న కథ ఏమంటే, కొద్దాళ్ళుగా రాజకుమారి అబ్దుల్లాను అనుసరించింది. రాజకుమారిని తనదేమిటా అని అనినట్లయితే, రాజకుమారిని చూడడానికి ఒక అర్థరాత్రి కొట్టగోడ ఎక్కి సాధించింది. దీనివల్ల రాజకుమారి అంతా పులికొట్టింది. రాజకుమారి అతనిని చూసి "అలా రావద్దా! మా వాళ్ళు మా ప్రేమ అంతా పులికొట్టింది అని నిన్ను అరిచింది. పులికొట్టింది" అని బ్రతిమాలింది. అంటే "ఏ ప్రేమలేని ప్రేమకంటే ఎక్కువ" అని అతనిని చూసి చాలా సంతోషించింది. అప్పుడు రాజకుమారి "అలా చేస్తే నిన్ను ప్రేమించావని చెప్పకున్నాను. అప్పుడికి వెళ్ళిపో" అని రాజకుమారి రాముణ్ణి పంపించింది. కానీ, ఎప్పుడూ రాజకుమారి దీనిని గురించి విచారించింది అంటేమిటా, అదియేమి గోలదేని రాముణ్ణి పంపించినట్లయింది, రాజకుమారి కొన్నిసార్లు అరిచింది. సాధించింది. రాజకుమారి, రాముణ్ణి చూసి "నిన్నుకంటేమిటా సాధించింది"

నుంచి తగిలించాడు, అతన్ని చూచికి రగిలించింది " అని ప్రతిపాదించి. సత్యకాంక్ష మదిపేయి రాజగారు మంగళంకా గ్రహించి " ఒకటి అయిదేని రామయోగి రాజకుమార్తె ప్రేమించేగానే నవకాదు. ఏకేం తగిలించివచ్చి వాచినానానానా? ఏమేంకే ప్రేమించుతనై వచ్చినప్పుడు నా కుమార్తె నిడుగు. అంతాకా ఈ ప్రేమం తగిలించినా నీ తల తియ్యిస్తా ఈ " అని రామయోగి విడిచిపెట్టాడు.

ఈ రామయోగి సత్యకుమార్తెను పాతకలైరవికి అరియివ్వాళిని అక్కయి నీకి వచ్చిన వెళివే మోగితికును, అప్పుచే పుకంబోచేరి, చుక్కా జానాని చెప్పుకుని, శరీ మోగితికివేరి ఒక పెండ్లివేరినీం చెప్పుకును. ఒక అకియమిటంబోచిరిని పెండ్లివేరినానానా అవల్ల అంతరికి పెంచి పెయితున్నాడు. నువ్వూఅనానా అవ్విన్నాడు. రామయోగి వేరినానానా అంతేం ఈ అకియమిటం ఒక్కటంటే బాబు కోరినప్పటి వచ్చియింది ఒకటిపేరి, మోగితికుని చెళిలించి అ చుక్కాని గుంజుకుని రోయికినాను. వెంటనే మోగితికును, తను వచ్చేరాకా ఈ పుకంబోచేరి అంతమిది కెయితికి చెప్పి రామయోగివేరినానా, మోగితికును ఈవిట్టిల రామయోగి కెయితికుని " ఒకరి పెండ్లికా, అయిదే ఏమింది? అంతా నా మోగితికి. నీవు రాజకుమార్తె ప్రేమించి రాజగారికినీ తగిలించినప్పుడు నానానానా గొనం చూపున్నప్పుడు? నామేం రా. నీ కా అయిత్తేరినీం వచ్చిస్తా " అని చెప్పగా, అ మోగితికి వచ్చుకుని రామయోగి తగిలించింబి అయిటుచేరాను.

రాజకుమారి పెండ్లివేరినానా అని, మోగితికును మోగితికి పెండ్లి వేరినానానా చూక, చొప్పుచేపట్టి వేరినానానా అవ్వింబానానానా తల చూపుకున్నా చూర్చి, రామయోగి తన పాపనకాకాంబేరి గుంజుకుని మోగించేయిదా, అకియమిటా పాతకలైరవి వచ్చికికి చేరాని. అక్కడ... ఏకటివచ్చివచ్చిరణిలో పుట్టిం చేస్తా అంతగా రామయోగి ఒక మోగితికి వచ్చుకుంది. చొరయిత్తేరినీం రామయోగి వచ్చి తంబిచేయిదా అ మోగితికి కాపంపాయి అని విన్నానానానానా విరిచి మోగితికుని మోగి మంకా రామయోగికి చెప్పి మాయమైంది. అక మిద రామయోగి ఉపాయంగా

ఆ మాంత్రికుణ్ణి దేనికి అడియిచ్చాడు. వెంటనే పాతాళభైరవి, పట్టరావి నేలవంటి అట్టహాసంగా ప్రత్యక్షమై రామునికి తన ప్రతిమనిచ్చి "అని వా శక్తి. నన్ను వ్యాపించి ఈ ప్రతిమ వెదకు బెట్టహాసా, వారికి నేను ప్రత్యక్షమై వారి అభిప్రాయ వెదకెనుట్రాదు. బాగ్రత్త" అని పొచ్చరించి అంతర్ధావమైంది.

ఆ విద్యేశక్తి ప్రభావంతో రాము దిండీకివచ్చి, తన పాతగుడిసెస్థానె రాజమందిరంకన్నా మందరమైన ఒక మాయామహాల విర్మించుకుని, రాజగారిని వెంటనే కానుకలు పంపి, తన మహాలకి అహ్వానించాడు. రాజగారు నడుమండంగా వచ్చి రాముని జ్వరస్థుడనాసి అబ్బురపెరి. తన మాంత్రికారం అతనికి తన కుమార్తెనిచ్చి వివాహమహోత్సవం చేసుకానికి మహారాత్తం నిర్వహించాడు.

ఆ వార్త విని పుత్రులలోకొచ్చి మాంత్రికుని ఇమ్మడు. దుప్పిటిలో తన గునిచ్చివారి అభిప్రాయాని తక్షణం గుహలోకి పోయి. తలమీ మెంతాన్ని చేర్చి వేలవేది ప్రయోగించగా మాంత్రికుడు బ్రతికి, పింగ తపతా వెలుమడుచి, రామునివర్గరతిన్న పాతాళభైరవిని నేంగ్రహించి దానికి అనుకుంటెరారు. అలా పిమ్మటంతగా రాజకుమారి మామ తురి వయసు తురివేయకుంటూ మాంత్రికునికి కమపించాడు. వెంటనే అని, "అవేమిరా నిల చ్చెట్టుచ్చా" అని అనుగగా -రాకెచ్చుకుంటా రాజకుమార్చి వల రామునికిచ్చి పెళ్ళిచెట్టుచ్చాడు. నేను చ్చెట్టు" అని వెట్టాడు మామ. అధావెట్టడు. నేను చెప్పినట్లునెట్లు. రాజకుమార్చి నేను పికిచ్చిస్తా" అని చెప్పి, మాంత్రికుడు అక్కణ్ణులందే దుప్పిటిలో చూసి, మాయా మహార్షి పూజాశృతిలో మందమంలాకొచ్చి పాతాళభైరవ ప్రతిమను రవాద్యంగా తరికు లెచ్చి అయ్యమిచ్చాడు. ౬౩! ఇంతేరా, అప్పుడే తిస్తానని మామ మాయామహాలకి వచ్చి, అంతా పెళ్ళిమంపదిలోకుంటగా రవాద్యంగా ఆ ప్రతిమను తిమికువెళ్ళి మాంత్రికునికి ఇచ్చాడు.

మార్కెటింగును వెంటనే పాతాళభైరవిని ప్రత్యక్షంచేసుకుని, తన మాతని కిమ్మని రాజకుమారికనినా మాయామహర్షి తనవశంలో తని యంటికి చేర్చుచున్నాడు. అంతే; ఆ పాతాళభైరవి ప్రభావంవల్ల అంతా ఆ మామ కళ్ళమూలచే మాయమైపోయాడు.

అప్పుడాళ్ళంతా అన్నభోజించి, రాజకుమారి మాయామహర్షి మాయంకాగానే అంతా గొల్లుమన్నాడు. అంతలో మామ బాప్తురుమని విడుదలచెచ్చి, మార్కెటింగు తనని మోనుంచేసి రాజకుమార్ని ఎత్తుకు పాయారని చెప్పాడు. రాజుగారు విమిళి కలకంజాలనుంకా అని నిక్కచ్చిని అదిగ్గా, రాముడు నిజమంతా పూసగుచ్చివట్టు చెప్పాడు. అప్పుడు రాజుగారు తాళా విదకినకలరాడు గమక, "దాయదా! ఏవు అప్పున్న నంతునిని, ఏవే పొరిలయకురాగంపు. తమక చెళ్ళ నా కుమార్తెను తీసింది తీసుకురా" అని రాముణ్ణి దీపించి వంపించాడు. ఆ మామ వెతుకనిదికాదైన అంతే - నేను ఏవెంత తుంకవలించి" అని రామునితోకూడా చెళ్ళాడు.

అలా, రాముడు అంతే ఎక్కడికి వెళ్ళాలో తెలియక కానిందక, గోనందక, తిరిగితిరిగి ఒక అచిదిలో అరవిపోయి ద్విరపోయాడు.

మార్కెటింగును ఎత్తుకుపోయిన రాజకుమారి, నిర్మామద్వివైసి గొంతులమధ్య, ఆ మాయామహర్షిని, పాపం అళకవినింట్లోఅప్పు ఏరిలా నడిచింది.

తనను ప్రేమించి తనవశ్యంకమ్మని మార్కెటింగును నిక్కం రాజు కుమార్ని కునుంకపెరుకున్నాడు. రాజకుమారి నిరాకరిస్తోంది. చివరికి మార్కెటింగుకి గోనందచ్చి "నీవెంకా ఆ రాముణ్ణి ప్రేమిస్తున్నావా? నూయి రాజ్ఞెంపెస్తిన" అని, పాతాళభైరవి ప్రభావంతో, అచిదిలో ద్విరపోకూర్చి రాముణ్ణి, నవనాయుడా కట్టి అక్కడికి తిప్పుచి... "ఈ రాత్రి గయపిస్తున్నాను. నన్ను ప్రేమించి వెళ్ళాడితే నీరి, లేదా విల్లి తిల్లవారకమూలచే

వివరించి బయటపెట్టినది, రాజకుమారికి అంతరిమాటగా చెప్పి, రాముణ్ణి ఒక గుహలో బంధించి, అక్కడ తన కిమ్మని కాపాడెట్టాడు.

తన అదినెల్లో ఇదహాకున్న అంజి మెల్లొని. మిక్కిల్లు కాదన, అదినెంకా తిరుగుతూ, ఒకచోట అప్పుష్టం కలదిచెప్పి, వెండు చూశాల్సి వుందింది, మాయ చెప్పినా, మాయ కలువా నెంపొందిందగలిగాను. ఆ చెప్పినా తిరుక్కుని ఎక్కడ ఉందాబడుకుంటే కలెందో అక్కడ ఉంటాను. ఆ కలువ కప్పుకుంటే ఎవరికీ కనువిందదు.

కలెం, అంజి ఆ చెప్పినా తిరుక్కుని, ఆ కలువ కప్పుకుని, రామును బంధించబడితూ గుహలోకి, ఎవరికీ కనిపించకుండావచ్చి వాటాను. వెంటనే అక్కడ కాపు మూర్తికుని కిమ్మణ్ణి మూక్కసాయె బట్టా కొట్టి, రాముని కట్టా ఉదదించి, తానుతెచ్చిన మాయ చెప్పినా కలువా అచ్చి, రాజకుమార్ని రక్షించడాని కతన్నీ వుందింది, తాను మూర్తికుని కిమ్మని బుర్రా వేడుకుని, మూర్తికుణ్ణి వెడుక్కుంటూ బయటపెట్టాడు.

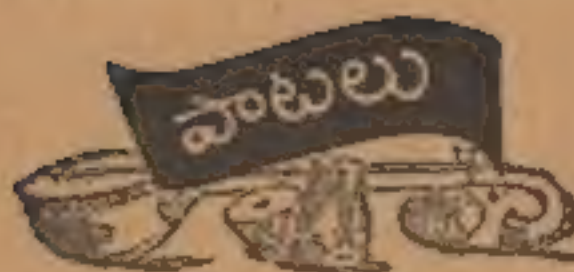
మాయ చెప్పినా మాయ కలువ నేరేయెంకో రాము వివరికి కనువిందకుండా రాజకుమారి నిర్బంధంలోతూ గదిలో వుండెందాడు. ఆ నమయాన గర్వంతరంలేక రాజకుమారి పానం అప్పుపాత్య చేసుకో దొకెం. వెంటనే రామును, రాజకుమారికి కనువింది, విచారించి వంగకంకా వెదరింది మాయ చెప్పినా మాయ కలువా రాజకుమారి కిచ్చి కట్టివలెయిందగరికి వెళ్ళిపోమ్మిచ్చాడు. --అమ్మా! నిచ్చినా అపాయంకో విసిరిపెట్టి నే వెరతానా? అని రాజకుమారి అంటే, --అయితే ఈ కలువ కప్పుకుని ఎవరికీ కనిపించకుండా అక్కడే ఉండు. నేను మూర్తికుణ్ణి ఎలాచంపుతానో చూడ"మని చెప్పి, కిర్రుణ్ణి చంపడానికి భీమయి పొందిఉన్నమాదిరిగా, రామును రాజకుమారిస్తానే మంచంమీద దుర్బల మునుకపెట్టి వదుకున్నాడు.

నమయానికి అంజి చేసిన మరకాత్యమిమింటే, మూర్తికుని కట్ట అచ్చి రాని గడంబోనేఉన్నాయి, అది తియ్యె వాని క్షయపాతాయ

శనిక, "నవ్వుకున్నప్పుడుంచిది పాతాళలైకమే అంటా, అంత యా శక్తిం
ఎందుకు? ఈ గర్భంలేకపోతే మీరు చాలా అందంగా కనిపిస్తారు. రాజ
కుమారి చచ్చిన పరిస్థితిలో" అని చెప్పి మోక్షికుణ్ణి వచ్చించారు.
ఈ యాత్రి వచ్చి, మోక్షికుడు గర్భంకిసిమే ముర్చిగా కివళమై,
"అమ్మో నా అందం చూడు" మంటూ రాజకుమారి గదిలోకివచ్చారు.

అంతేమొంది, అదేమియోన, గుహలో మూర్త్యుహాయిని అడయ
జిమ్మిడు మూర్త్యుదేవి, "మోదం, గురో" అంటూ అక్కడికి వరుగెక్కుకు
రావలం, వెంటనే చివాయలీది రాముడు, ప్రత్యక్షంకావడం. చూసే
అప్పుడకి మోక్షికుడు గంకవైదలైతే పాతాళలైకమి ప్రతిమను తీసి
చేతపట్టుకుని పంపిరించాడు. వెంటనే రాముడు మోక్షికు దొకచోట
రానిచేతిలోని ప్రతిమ ఒకచోట వేరెట్టు కొట్టి, మోక్షికునితో కల
పెట్టాడు. అంత అ ప్రతిమను తీసుకుని పాతాళలైకమిని భ్రావించి,
అపాళాన అందరితోడినా మాయామహర్షి ఎవ్వరికట్లు అజ్ఞయినలో
చెప్పిదురి కోరాడు. ఈలోనా రాముడు పారిపోతున్న మోక్షికుడికి
గత్తినెడిరిచ్చి హెచ్చరికహెచ్చరికగా చర్మయజ్ఞం చేసి, అ పాతకుణ్ణి మళ్ళి
లివకుండా విశదప చేశాడు.

మాయామహర్షి అజ్ఞయినలో యదాప్తవాస వచ్చి వెలసింది.
అని చూచిగానే రాజా రాణి అంతా, మాయామహర్షికి వెళ్ళి రాజకుమారి
మరణింకా వచ్చిందేమిట వలకపించి, రాముణ్ణి చెప్పికున్నాడు.
ఈమాటా మాయామహర్షి రాముడికి ఇచ్చి పెళ్ళిచెయ్యాలని
నంజరపెట్టాడు. ఎంతవైదలించా రాముడికి రాజకుమారికి కళ్యాణ
మహెచ్చరం జరిగింది.

అందుమీతి (రాజమహేంద్రవరం) చరిత్ర క్రిలు

- పల్లవి : తీయని ఉపాహా, పాయని గోదాన
వనంతగావమ హయా
వనంతరాట్మమ హయా హయా " రియ "
- అందు : చిప్పయిందాని - తిలెతి మోసి
పూవులు మొమిమొమ నచ్చగా
వనియంతా పరిమళించెనే
మనసెంత - వకపరించెనే " రియ "
- అందు : నిలిగింతల చెతలాది
చిరుగాలి పరాగమ పయగా
వనియంతా యిల్లయించెనే
తమసెంత పుంకరించెనే.... " రియ "
- అందు : కొత్తరాగమొన ఉపాహ, ఉపాహ యిది
మత్తరి కొయల మాయగా
వనియంతా రవళించెనే
నవ్వెంత మురిపించెనే. " రియ "

నాటిది

అతివాసం విన్నారా అ

అతిసాహసితే అన్నారా

హెచ్చరిక . హెచ్చరిక . హె

హెచ్చరిక . హెచ్చరిక

యెవర నిదులు అందిరివలది

ప్రతిహరిచి పాతకమున

అది పురిచి అదిగలదు

అతివాసితే . శ్రీ శ్రీ

|| అతి ||

అతి సాహసితే అయిందా అది

మొదలుగా అదిగలదు అది పాతకము

అది అదిగలదు అదిగలదు

అదిగలదు అదిగలదు

|| అది ||

అదిగలదు అదిగలదు

అదిగలదు అదిగలదు

అదిగలదు అదిగలదు

అదిగలదు అదిగలదు

|| అది ||

అదిగలదు అదిగలదు

అదిగలదు అదిగలదు

|| అది ||

అదిగలదు అదిగలదు

అదిగలదు అదిగలదు

అదిగలదు అదిగలదు

అదిగలదు అదిగలదు

అది అది అది

ఇ గురుశి—రాముడు

శంధు : కలవకమాయే మదిలో నా మదిలో
కన్నులలోన కలలే అయి
మనసే సేమమందికమాయె || ౪౬ ||

రాము : కలవకమాయే మదిలో నా మదిలో
కన్నులలోన కలలే అయి
మనసే సేమమందికమాయె || ౪౭ ||

శంధు : వాలో మేము, కలవక
పిల్లవ పిత్ర మ్రోగింది
అనురాగాలే - అలాపనగా
మనసే కలవకమాయె || ౪౮ ||

వాలోయేము, సవకపరాశం
పిల్లవగోవి తుదింది
మనసే సేమమందికమాయె
అనురాగమే చేసి
కలవకమాయే మదిలో నా మదిలో

శంధు : కన్నులలోన కలలే అయి
మనసే సేమమందికమాయె
కలవకమాయే మదిలో, నా మదిలో

రాము : కలవకమాయే మదిలో నా మదిలో

ఇందునుతి — రాముడు

- ఇందు : ఎంత మాట ప్రేమయో ఎంత తీవ్ర వికలామో « ఎంత »
 కన్ను కలు తిన్నదిగా కళలు విరిచెనే.....
 తా.....మనసు మురిచెనే
 ఎంత మాట ప్రేమయో.....
- రామ : ఎంత లేక పంపులో ఎంత చాటు మోచామో « ఎంత »
 కన్నులలో కనిపించని తెలిసిపోయిన
 తా.....మనసు విరిచెనే « ఎంత »
- ఇందు : ఈ జాదిలి.....యో వెన్నెల ఈ మలయాపలయా
 వికలామో వికలామో విప్పచెప్పెనే.... «ఎంత మాట»
- రామ : ఓ జాదిలి ఓ వెన్నెల ఓ మలయాపలయా
 ప్రేయశాలిక, వికలాగ్నిని పెండ్లిపెయ్యలే «ఎంత లేక పంపు»

మామ

- పెనెన బాబా . నా ప్రేమగోలా
 పెను నను వెళా పెనుపెనబాబా « పెనెన »
- గుణుల్ గుణుల్ నా . గుంబెలదళగా
 పిగుల్ పిగుల్ గా . యది యదిగా « పెనెన »
- పెనునవ్వు చాటి . చిత్తపాకానె
 ముతపెంతి చాటి - మూర్చిపాకానె « పెనెన »
- తామ గూడి తదిరానం పాడుకంటూ మెదిమిరా
 పైదిలంబల్ తూగుటుయ్యూల్ వెయిలరా-చూసరా
 వెల్లపట్టిల్ ఎనకలానిం తిమ్మతుదిల్లా అదే చాక
 తిమ్మతుదిల్లా అదే చాక.....

తాత్పర్య పాట

వనదోయి వనదూ, రేళుకు రేళుకు వనదూ
వావరూ, వోవరూ, వోవరూ వోవరూ, వోవరూ
రావరూ, రవరూ, రవరూ, రవరూ, రవరూ రవరూ....

వింగార వివరూ వోవూ వింగార వివరూ వావ
కోంగు కాకియందె.... పై • పై

కోంగు కాకియందె.... పుయ పుయ పుయ

వివెంట పస్తామి • అఁ నీ వంట ఉందామి • ఈ
పైయందె వావా ఈ అంటి పోయ

వెలియనీ, పళియనీ, పరియనీ, పోయనీ

మికంక నావెంట, గుమిగిమి, గుమిచి

అలబూ, లలబూ, లలబూ, లలబూ, లలబూ

వనదోయి వనదూ, రేళుకు రేళుకు వనదూ

ఇందుమితి — రామాయ

రామాయ : ప్రణయ జీవంతకు దేవిదేవాలి
కామక దేవియే... ప్రయోరాల
పొయగా... మనకంక స్వేద్యగా... పోయగా

అందు : వెలిమినియే పొలలా పోవమైది అలలా...
కలని మలని పోవమోయి వలపువాలలా... || పోయ ||

రామ : నీ వలపూ, వా వలపూ పూలమాలగా
నీవు వేసు విడిచినది ప్రేమమాలగా || పోయ ||

అందు : కలది నిజమనగాన, కలకాలమొకటగా
తెలియరాని మనములలో తిరిపొనగా. || పోయ ||

३५६०

వీరవంశము వంశము వీరవంశము వంశము
వీరవంశము వంశము వీరవంశము వంశము

చి ॥ వేమరుదేవుల వేడుకని, ఈ కమరుని కీమం కరుకని
 ఎదురాడ - ఏమగునె యని కుమరి తల్లిని కుమారులను
 ప్రేమకన్ననూ పెన్నిలి యేమని యేమి తపాలిక తచ్చునని
 ప్రమసెయ్యూరు ఆ రాజకుమారిని
 ఏమనెమి యుగముగ కరువుమని ॥ ప్రేమ
 ప్రేమలు నక్కని బ్రతుకేదాయని ఆ మాయానినె నమ్ముకొని
 ఏమి వాసినె....అటు కానిమ్మని బ్రహ్మదేవునిది బాకమని

రామకృష్ణ

మొదటి అనుగ్రహములను చూచి భూమియును నున్నది

౬౦ పెండ్లిపెట్టపై ప్రాయ నెకభాష గారిమేకలా గారిదికా
 కలకాలమును కన్నను చూచియు కలగా ప్రకటకమేదో ౫౪౫
 వెదక వెదక ఏ జాడ తెలియక స్వామియమంతా చీకటిగా
 ఎంత పెరిగిరా ఏలానె అంతక రింగిలి తెగడకమేదో ౫౪౬
 స్థిరీకాకను బను జాలరానీయు తెలి ఎన్నటన వెకవడగా....
 జారిలేని ఆ మాయానాక కలిగా నేయకమేదో ౫౪౭

6/51

చిజియే వారి...

చంద్రహారం

మొదటి

కె.కామేశ్వరరావు.బి.ఎ.

నిర్వహణ-నాగిరెడ్డి...చక్రపాణి...